SURINAAMSCHE COURANT.

(No. 45.) ZATURDAG den 4e. JUNIJ. (Ao. 1825.)

PARAMARIBO.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

Den 3den Junij 1825.

De Heer GERARD DE VEER, als Eerste Kommies te dezer Secretarij eervol ontslagen en benoemd tot Waag Meester in plaats van den overleden Heer M. J. H. JOBIN, is heden beëedigd en in de functien dier betrekking getreden.

De Bijlegger bij de bevredigde Saramakaansche Bosch Negers J. W. STOCKELAAR VAN EIJK, is tot Posthouder bij dezelve bevorderd en tot dien Post beëedigd.

De Secretaris van het Gouvernement.
J. G. RINGELING.

ZEE-TIJDING.

BINNENGEKOMEN.

De Nd. Am Brik *Beaver*, Kapt. W. GROVER, van *Boston*.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

Getrokken uit de Hollandsche Couranten van Februarij 1825.

OOST-INDIE.

BATAVIA, den 4 September.

Wij hebben berigten van Makasser ontvangen loopende tot den 21sten der afgeloopen maand, waaraan wij ons haasten den belangrijken inhoud mede te deelen.

Zr. Ms. fregat *Eurijdice* met de brik *Syrene*, den 4 julij, te 4½ ure namiddags geankerd zijnde, ter reede van het fort Rotterdam, werd begroet met het salut van de batterij en van de koloniale brik *Nautiles*, benevens de kanonneerbooten No. 14 en 15, en werd Z. Exc. de Gouverneur-Generaal aan boord verwelkomd door de kommissarissen van wege de Hooge Regering voor dit etablissement benoemd, zijnde de kolonel *van Schelle*, Gouverneur en militaire kommandant van Makasser, en de Heer en Mr. *J. H. Tobias*.

De ontscheping van Z. Exc. vond eerst den 5den 's morgens plaats, en geschiedde met de meeste plegtigheid, wordende Z. Exc. door de kommissarissen van boord afgehaald, en aan het zee hoofd ontvangen door alle de burgerlijke en militaire ambtenaren de voornaamste ingezetenen, en de zendelingen van verscheidene inlandsche vorsten bondgenoten, expresselijk tot dat einde gecommitteerd alsmede door een groote toevloed van Inlanders, de bevolking van dit etablissement uitmakende.

Z. Exc. en Mevrouw de Baronnesse *van der Capellen*, namen tegen 9 ure 's morgens hun intrek in de woning van de gouverneur van dit gouvernement buiten het fort, en werden alstoen dadelijk ten gehoor bij Z. Exc. toegelaten, alle de autoriteiten en kollegien, de officieren der zee- en landmagt en die van het korps der burgerij, en eindelijk de gezanten der vorsten-bondgenoten, welke hunne complimenten kwamen aanbieden, in afwachting van de plegtige ontmoeting dier Vorsten in persoon, welke nader zoude plaats vinden en sedert op onderscheidene dagen met het meeste ceremonieel is geschied.

De regerende Vorstin van *Boni* niet zelve ter hoofdplaats zijnde opgekomen, had een gezantschap tot complimenteering gezonden bestaande uit haren broeder *Aroen Lompo*, en eenige der voornaamste kiesheeren van het rijk.

Z. Exc. de Gouverneur-Generaal deed bij gelegendheid dezer afzonderlijke gehooren, aan de Vorsten voorloopige mededeeling van de bedoelingen van deszelfs komst derwaarts, en van het voornemen om de reeds oude en in veele opzigten bereids in onbruik geraakte verbonden te verlevendigen, te wijzigen en te vernieuwen; en daar het bleek dat de volmagten aan het Boni's gezantschap toegekend ontoereikend waren, om toe te treden tot eenige der hoofdpunten zonder welker vaststelling, aan de definitive regering der aangelegenheden van het bondgenootschap in het algemeen, niet kan worden gearbeid, is dit gezantschap spoedig weder van Makasser vertrokken, om zich bij den Koning van Boni, van ruimer volmagten te voorzien. Men berekende dat die gezant, wanneer alle spoed wordt aangewend, tegen den 22sten of 23 julij terug zoude kunnen zijn gekeerd op Makasser.

Onder de vorsten welke niet te Makasser opgekomen zijn, nog eenig gezantschap hebben gezonden, en die deswege noch door den grooten afstand hunner Staten, noch door andere omstandigheden kunnen verontschuldigen, is de koning van het na aan de residentie Maros liggende rijkje van Tanette. Deze vorst had daarenboven op de brieven hem vroeger door kommissarissen voor Makasser geschreven, zeer onheusch geantwoord, en eindelijk de te ruggave aan het gouvernement geweigerd van eenige provincien van het Rijk van Maros, in het jaar 1814 en 1815 tijdens den oorlog des Konings van Boni, tegen het toemalig hier gevestigd Britsch bestuur, geinvadeerd; en sedert te rugkeer van Makasser onder het Nederlandsch gezag in 1816, nog steeds onder verschillende voorwendsels behouden.

Het schijnt dat deze vorst, door de vredelievende gezindheid welke het tegenwoordige gouvernement onafgebroken aan den dag heeft gelegd, in den waan is gebragt dat gebrek aan magt de onderhandelingen van dezen zijde zoo lang had gerekt, dan wel dat de regering, welke nu reeds zoo vele jaren den minnelijken weg (hoezeer vruchteloos) had bewandeld, nimmer meer genegen zou worden bevonden om deszelfs billijken, en boven allen twijfel verhevene vorderingen, met kracht van wapenen te doen gelden.

Hoe dit ook zij, Z. Exc. de Gouverneur-Generaal schijnt het raadzaam te hebben geoordeeld; den nadeeligen indruk, welke de bedenkingen omtrent de magt van het gouvernement ook bij de goedgezinden zou kunnen doen geboren worden te eenemaal en dadelijk uit den weg te ruimen; en heeft terstond na de eerste opening van de zaken in dit gouvernement last gegeven tot het uitrusten eener ontzag inboezemende krijgsmagt, om den vorst van Tanette in tijd tot inkeer te brengen of hem den klem onzer wapenen te doen gevoelen.

Reeds op den 14den julij was alles tot zoodanige expeditie in gereedheid gebragt, en scheepte de Luitenant-Kolonel *H. Steurs*, adjudant van Z. Exc. (aan wien het bevel over deze magt werd toevertrouwd) zich in, met ruim vier honderd vijftig man troepen, vier veldstukken, twee houwitzers en eenige handmortieren, op de brikken *Syrene*, *Durga*, *Neutilus*, de kanonneerbooten No. 14 en 15, en eene gewapende Barkas van de *Eurydice*, benevens een aantal praauwen, voerende nog 600 man helptroepen der bondgenooten,

Dit eskader, hetwelk in het zeilen naar Tanette nog versterkt werd met de koloniale korvet *Courier* en de brik *Jacoba Elizabeth*, beide terug keerende van eenen kruistogt in straat Makasser, kwam den 15den voor Tanette, en na dat de kommandant der expeditie op de wettigen vorderingen van het gouvernement, vervat in eenen eigenhandigen brief van Z. E. den Gouverneur-Generaal, en welke hij uit zijnen eigen naam, bij wege van ultimatum eerst nog schriftelijk herhaalde, geen of geen voldoend antwoord had bekomen opende hij terstond zijn vuur op de batterij van dit rijk.

Den 16den, 's morgens vroeg, ontscheepte hij zijne troepen onder bedekking van het vuur der schepen, en in den loop van dien dag, en de volgenden bemagtigde hij niet zonder ernstigen tegenstand van den vijand, de onderscheidene batterijen, (*bentings*) welke de hoofdplaats Tanette van de zeezijde dekken. De Luitenant *Burger*, een verdienstelijk luitenant van de 20ste afdeeling infanterie, werd zwaar gewond, hij is sedert overleden, en de onzen bekwamen op dezen dag nog twee dooden en 17 gewonden.

Alvorens de vijandelijkheden voort te zetten, en om de hoofdplaats te bewaren van de verwoesting, welke zij bij eenen naderen aanval moest ondergaan (waarvan de omliggende kampongs, die voor de woede der inlandsche hulpbenden niet te beschermen waren geweest, een treurig voorbeeld gaven) deed de luitenant-kolonel-kommandant op nieuw den Vorst sommeren, en werden onder handeliggen aangeknoopt, ten gevolgen van welke terstond gijzelaars werden achtergelaten.

In den nacht van den 18e. op den 19e. is intusschen eene volledige omwenteling in Tanette voorgevallen. De koning door het volk ontroond had de vlugt genomen en onder goedkeuring van het Nederlandsche gouvernement, had het volk de zuster des konings tot den troon geroepen, waarvan door de zendelingen aan den kommandant berigt werd gezonden, die zich terstond beijverde om de bevolking als nu gerust te stellen en voor alle verder onheil te bewaren.

Na met den Kapitein-Luitenant *Buis*, kommandant der marine van de expeditie het noodige beraamd te hebben tot dekking en bewaring van het strand, rukte de Luitenant Kolonel *de Steurs* terstond met de troepen op naar Tanette, hier kwamen hem, volgens afspraak, de hoofden des volks met vreedevaandels te gemoet; met een klein gevolg begaf hij zich onder hen, en zich overtuigd hebbende van hunne volkomene onderwerping en goede gezindheid, liet hij de troepen terug trekken; hebbende de kommandant in persoon de negorij bezocht en de bevolking die zich alom met have en goed verscholen had, zoo veel mogelijk gerust gesteld.

De nieuwe rijksbestuurder en eenige hoofden van Tanette zijn zelf brengers der depeche van den Luitenant-Kolonel *de Steurs* geweest. De eerste heeft bereids zijner eed in handen van kommissarissen afgelegd; en is in de tegenwoordigheid van Z. Exc. den Gouverneur-Generaal toegelaten.

Eenige hoofden van het nabij gelegen Segenie die door Tanette bedwongen, insgelijks zich vijandig getoond hadden, hebben zich gehaast naar Makasser op te komen en verklaard dat alleen de overmagt van Tanette hen had genoodzaakt van hunne verpligtingen jegens het gouvernement af te wijken.

(*Het vervolg hierna.*)

ADVERTISSEMENTEN.

N. L. BRAAM Eerste Exploicteur dezer Kolonie, zal op Vrijdag den 10e. Junij 1825, ter Kastelenijen van het *Hof* van *Civiele Justitie* bij Executie verkopen:

De Negerin genaamt FLORA met hare vijf Kinderen genaamt GEORGE, FREDERIK, ADONIS, FRANÇOIS en PRIMO, aankomende C. LEERS en Huisvrouw.

Paramaribo den 1e. Junij 1825.

Wordt gelandt van de Brik *Juno*, Kapt. HODGE van *Boston*, nieuwe Bakkeljaauw, Haring, Mackreel, supra fijne Blom en Planken.

En in voorraad Vleesch en Spek, kompositie en speamecitie Kaarsen, Zeep, Pik en Theer, Stoelen, Mans en Jongens Hoeden, Schoenen, paardeharen en andere Matrassen, Lijn-, Raap-, Patent- en Lamp-Olie, aangemaakte en droege Witlood, Suikerkalk, beste oude Madera, Teneriffe en Poort Wijnen, London Poorter Bier &c. &c. &c

WM. LECKIE & COMP.

Uit de Noord Amer. Brik *Beaver*, Kapt. W. GROVER, wordt geland en te bekomen bij de ondergeteekendens Bakkeljaauw, Haring, Mackreel, s. f. Blom, Tabak, 1 en 1¼ duims Planken. Voorts nog in voorraad, Vleesch, Spek, spermacetie en smeer Kaarsen, Zeep, Pik, Theer, Rijst, Witlood, Lijn en Lamp Olie, Suikerkalk &c. &c.

Paramaribo den 2e. Junij 1825.

GEBR. WILKENS.

De verkoop van het Huis en Erf op *Combé*, blijft uitgesteld tot den 11den dezer.

Paramaribo den 1e. Junij 1825

E. MATROOS qq.

M. A. SALOMONS, zal aanstaande Dingsdag op Vendue verkopen: Wane Planken, 20 voet 1¼ dms., Provisien, Katoen Batist en diverse Stukgoederen.

Als mede nieuwe Engelsche gemaakte Lakensche Rokken.

J. E. LYONS zal Donderdag den 9 dezer op vendue verkopen, een Neger Jongen gent. PLUTO, zijnde een Voeteboy, aankomende de Heer B. HAUKES.

Op Vrijdag den 10 dezer zullen door de Heeren JOËL GOMPERTS EN ZOON, op Publieke vendue verkocht worden, de volgende Slaven, aankomende nu Wijlen den Heer HERMANUS VAN BUTTNER, met namen APOLLO, AZOR, ADRIAAN, WILLIAM en ANDRIES, Kuipers, WELKOM Visscher, AMELIA Veldmeid, CATHARINA Huismeid met hare Kinderen HENRIETTA en FREDERIK.

Paramaribo den 3e. Junij 1825

J. F. FAVERY qq.
A. S. VIGELAND qq.
P. PARDO qq.

F. HARREVELT is voornemens de Kolonie te verlaten, en zijne generale gemagtigde is den Wel Edele Heer EVERT JAN WEESENHAGEN.

Paramaribo den 1e. Junij 1825.

Sedert eenigen tijd weggelopen het Neger Meisje PAULINA, Levorens genoemd MIETJE, die dezelve opvangt en bij den ondergeteekende te rug bezorgt zal het dubbelde Vanggeld genieten.

Paramaribo den 31e. Mei 1825.

VAN GRASSTEK.

GODSDIENST BIJ DE *HERVORMDEN* over de maand Junij 1825.

Zondag den 5 voormiddag 9 uur.
Zaturdag den 18 Dank- en Bededag *voormiddag 9 uur.*
Zondag den 26 voormiddag 9 uur.

DOOR

Ds. H. UDEN MASMAN.

Gedrukt te PARAMARIBO ter Gepriviligeerde Drukkerij van de Gezusters SERRES